

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . . 5 кор
на місяць . . . 170 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хоруцидям). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в парку Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаци неопечатані вільні від порта. — Оголошена звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесена по 30 с. від стрічки.

„Політичний лексикон для молодіжи“.

(Дальше).

В V. розділі звертає ся п. Юл. Бачинський до молодіжи. Можна отже було сподівати ся, що сей «знаменитий лексикон», як каже редакция «Іскри», подасть справді молодіжи хоч загальний, а всеж таки доволі докладний погляд на суспільні і політичні справи. Тимчасом п. Юл. Бачинський сам признає, що не міг «заняти ся ту довше оглядом істоти нинішнього робітничого руху і його завдань, і змушений ограничити ся до тих лише пару, повисше поданих уваг, а що до решти, відіслати до соціально-демократичної літератури» (але й сеї не подає). Отже, колиб молодіж хотіла поучити ся про важніші питання суспільні або політичні, то із сего лексикону не винесе належного розуміння і погляду.

Автор задає в тім розділі також питання, чи супроти невиробленого ще партійного життя нашої суспільности має молодіж держати ся осторонь, чи вже тепер має вступати в ряди котрої з існуючих партій і завчасу «виробити собі політичну роботу і на се відповідає, що молодіж не може держати ся осторонь від публичного життя, а мусить вже тепер вступати в житє і на житє відділювати. Додає однак замітку, що молодіж не повинна нічого підніматися на «власну руку», а повинна іти в рядах хоч би навіть і тих так невироблених ще партійних організацій, які суть і громадно віддатись праці, яку дані відносини на кожду з тих партій накладають». П. Юл. Бачинський «найраднійший був би, колиб уся українська моло-

діж вступала в ряди соціально-демократичної партії».

Ми вже в одному з попередних чисел зазначили свій погляд, що молодіж (а маємо на думці академічну молодіж, і здає ся, що й п. Юл. Бачинський не інакше се розуміє і не буде втягати до сего гімназистів і т. п.) не може мати заплуцених очей на всі події прилюдного життя народного і що повинна до сего життя прилюдного, в котре вйде по скінченю університетских наук, відповідно приготувити ся. Але як раз, щоби бути приготовленою до сего, повинна молодіж користувати ся чотириролітнім побутом на університеті, щоби придбати собі передовсім позитивне і богате знанє заводове а крім того розширити і загальне образованє, до чого перші почини зроблені в середній школі. Отсе на наш погляд задача академічної молодіжи, але не безпосередна участь в партійнім житю, на котре по думці п. Бачинського повинна відділювати. Молодіж академічна за мало ще має знаня, за мало при-спосібленя і досвїду, за мало холодного розуму, щоби могла з успіхом брати діяльну участь в партіях і їх роботі, а до того се відриває її від роботи над власним

кождому освіченому чоловікови загально-го образованя. Тимто так богато академічної молодіжи у нас зуживає ся і марно пропадає, що за рано пориває ся до роботи, до котрої у неї нема ані відповідного підготовленя ані снаги. Сій обставині треба також приписати, що молодіж з недостачі досвїду потрібного в суспільній і політичній роботі поводє ся звичайно горячими поривами і високопарними окликами і як раз попадає в ту похибку, перед якою остерігає навіть п. Юл. Бачинський, щоби нічого не піднімала на «власну

руку», а се виходить часто на шкоду народної справи. Досить для прикладу згадати тут про невдалу і безуспішну сецесию академічної молодіжи, котру она не тільки піднімала на «власну руку», але навіть не виждала повороту своїх власних відпоручників, висланих до Відня. Очевидно, що наш погляд не один з поступової молодіжи може назвати безідейним, обскуризм, ретроградним, сервілістичним і т. п. Одначе не тільки ми маємо такий погляд на задачу і становище академічної молодіжи, але навіть такий вельми поступовий чоловік, як професор чеського університету Масарик не єд кількома роками висловив ті самі погляди, що академічна молодіж не повинна кидати ся у вир політичної і суспільної боротьби, а лише слїдити за розвитком публичних справ і житя і приспособляти ся до того образованєм її потрібним. Тимто п. Юл. Бачинський був би зробив красшу прислугу для молодіжи, як би був їй вказав ту літературу, ті жерела, з яких она могла би черпати справдєйне образованє, а не марнувала часу на читаню всяких брошур, з котрих може набрати ся хиба високопарних окликів і загальників а не позитивного знаня.

би вся українська молодіж вступала в ряди соціально-демократичної партії. Досвїд радикальної партії, котра в головній основі оперла ся на соціально-демократичній програмі, а також тої горстки соціально-демократичної партії, котра, як навіть п. М. Лозинський признає, ослабла і не проявляє майже ніякого життя, повинен би був п. Бачинського поучити, що там для рускої молодіжи нема поля, що «праця» вї на соціалістичній ниві не принесе хісна рускому селянству і дрібному міщанству (котре не ріжнить ся майже зовсім від се-

Іван Косса.

М а т у р а.

А сонечко так ясно світить...

На світлі май... май...

Сонечко ясно світить в мої очи, а я не примикаю їх, хоть так яро світить оно. Хай світить оно любе, хай ясніє оно мені...

Так сумно сумненько мені. добре, що хоть сонічко ясніє...

Ту так тихесенько. Коло мене нема нікого... нікогоісенького... я такий самітний... сам... оден... чом...?

Хотївби, щоб тут от близьенько при мені оттут, був хтось, хтось такий добрий, такий як моя бідна мати рідненька, такий, хтоб лагідно подививсь в мої очи, хтоб поглядив мене по бідній моїй голові, поглядив мов дитину маленьку.

Там на світлі май.. Боже мій, май.. як там хорошо, як там зелено, як там за вікном чудово.

Там на світлі май...

Котрого днесь?... Сімнадцятого... так... а завтра... зараз... зараз... завтра... доле моя нещасна... завтра... чогож ті сльози так ллють ся... чогож я плачу... чого... пропало... завтра я маю сідати до матури... завтра матура...

А я тут в шкитали, я хорий... либонь дуже хорий... мене не пустять звідси... пропаду... я не буду здавати матури... Боже мій єдиний...

Горячка палить, кров бе о мозок...

Мої товариші днесь здають вже і поздавали декотрі... а я... я завтра... я здоров... я сильний вже... мене пустять звідси... я піду... я сам піду... я мушу... я здам... здам... завтра... матура...

Кашель мене дусить, щоб скоро лікар прийшов, він добрий, він дозволить, я приготований, я добре приготований, я так все вчив, ся дуже вчив...

Може я позабув дещо?... Я вже з місяць тут... Я памятаю все, я все вчив, ся я тут пильнував школи.

Професори мене хвалили. А господар кляси — він добрий, він приходить до мене — вчєра був —але чом він мені о матурі ні словечка не сказав...

Він чомусь відразу полюбив мене. Він питав мене при першій іспиті до семінарії, він лекцію мені дав, обід у себе давав, як я голодував... я місяцями страви не їв, зацо їсти було, наша комірниця бідна, бідна сама голодує.

А я нікому не скаржив ся, а я нікому не сказав, а він таки довідав ся якось... запросив до себе, я з ним разом при однім столі обїдав.

Як я встидав ся, несмілий я був, при нім

ні, але при єго жені. А она все докладала мені на тарілку, она і убрале мені дала... она вчєра мені соку малинового прислала... Чом він про матуру словечка не сказав... хиба я такий хорий дуже, як вже підношу ся... той кашель...се нич... я піду... здам... дістану посаду... у нашому селі... буду учителем... здам... лікар пустить мене... напишу до господара кляси... він забере мене... кашель... як він дусить... як мучить мене... я здам... я буду учителем...

* * *

— Пане доктор — я завтра піду до матури — я вже здоровий?...

— Так... так...

Я днесь встану... я зараз встану... трошечка допоможіть мені... от так... дякую... я відвик вставати... тому сам не можу... але я здоровий... я завтра здам матуру... я дістану посаду у нашому селі... не докінчив, закашляв, ніточка червоної крові показалась на роті, напружив ся, лапав воздух — почервонів — шепнув вще раз «матура» і сконав.

Коросно 25. мая 1905.

ляньства), а вжеж і сам п. Юл. Бачинський замітив, що руский нарід має до 90% мужиків, про котрих належалоб дбати. Він сам признає навіть, що мужицке серце радикалів опирає ся тому, щоби они зовсім пристали до соціально-демократичної партії, хоч з другого боку образоване «тягне їх до тої «новочасної» європейської культури», він жалкує, що через те повстає хиткість і неконсеквенція в їх поступованю і в політиці, що они від старого відстали, а до нового не пристали і повисли у воздуху, що в тім лежить шкідливість естования радикальної партії і она будучности не має, він радить отже, щоби они утворили нову, чисто мужицку, хлопську партію, бо сам се відчуває, що у нас в краю треба праці для руского селянина-хлібороба, а радить рускій молодіжи приставати до соціалістичного табору! Деж тут послідовність?!

(Дальше буде).

Япаньско-росийска війна.

Колишня фльота.

У відповідь на сировоздаве Рождественського відтелеграфував єму цар: Сердечно дякую Вам і всім офіцерам ескадри, які в борбі сповнили почесно свій обовязок, за вашу посвяту для Росії; для мене. За волею Всевишнього не було Вам даним, щоби Ваше геройство увінчав успіх, однак вітчизна буде завсїгда гордитись Вашими ділами». — Чи однак заслужив Рождественський і єго офіцери на сі компліменти, треба дуже сумнівати ся. Один з учасників битви розповідає, що через пролив Чуміши росийска фльота пліла зовсім не приготована на напад Япанців; воляки, що обслуговували гармати не находили ся на своїм місци, а офіцери були заняті приватними справами та забавами. Напад Япанців був для Росиян зовсім несподіваний до послідної хвилі, а наступив так скоро і з такою силою, що Росияни в заміщаню сформували пошити. Рештки росийської фльоти, що завернувши, скоронили ся аж в Манілі під проводом адм. Анкіста, дали ся розоружити, як доносить звідам американській адмірал Трен, і віддавши слово чести, що не возьмуть участі в війні, стали випущені на свободну стопу.

Рух в Манджурії.

Льондонські дневники доносять, що Япанці на своїм правім крилі заняли важні позиції межи Кірином а залізничним шляхом, що веде до Владивостока, через що не тільки він являє ся відтятим від армії і Європи, але також і для Леневича повстала небезпечність окруженя. З пншої стороны доносять противно, що по невдачній морській битві росийські війська на суші розвивають живу діяльність, а Леневич посуває ся на полудне, шукаючи очевидячки рішаючої битви. Сам Леневич доносить до Петербурга про кілька нових, занятих позицій в долині ріки Гунго. Зі згляду, що ріка Гун біжить на полудня від Тіеліну, видаєсь се донесенє дуже чудним. Бути може, що маємо тут до діла з одним з таких козацких загонів, як се, устроював ген. Мищенко на правім росийскім крилі в цілі розвідок неприятельских позицій.

Справа мира.

По перших поголосах показує ся, що в справі заключеня мира діла не поступили ні трошка і до тепер так, мов би нічо не було зроблене. Вправді відбули ся конференції президента Рузвельта з росийским і француским амбасадорами та з япаньским послом, однак ні один з дипломатів не мав жадного уповновласненя від свого правительства і їх конференції мали зовсім приватну ціху. Япаньский посол Такагіра не умів подати президентови жадних подробиць що до якости условин мира, які Япанія має намір поставити. Також і візита американського амбасадора в Царскім Селі мала дуже сердечний перебіг, однак не посунула ні кроком справи мира, бо взагалі не є відомі япаньські услівя, які цар рад би пізнати, заким подумає про мир. До Morning Post доносять з

Вашингтону, що посол Такагіра одержав від свого правительства повідомленє, що Япанія під жадним услівем не згодить ся подати своїх условин аж до хвилі, коли зберуть ся повновластці. Услівя стануть оголошені аж тоді, коли повновластці особисто стрінуть ся.

Детронізація підчас мира.

Поки що не змінила ся єще в нічим фізиономія обох роз'єднених країв Швеції і Норвегії, ані їх столиць Штокгольму і Християнії. Норвегія виявила велику однудушність в переведеню розриву зі шведскою унією. При стяганю фан і емблемів ні одно місто, ні одна пристань, ані одна залага війскова не піднесли голосу протесту, мимо того, що король Оскар телеграфував до офіцирів, що він не звільняє їх з присяги, зложеної на єго імя. В Християнії відбув ся сей акт з великою парадною в присутности коло 30.000 людей, які разом з війсковими музикантами відспівали в одушевленю народний гимн і єще кілька народних пісень. Штортінг одержує зі всіх закутків краю від репрезентаций міст, громад, товариств і т. д. телеграми та письма з подякою і желанями нової доби розвою Норвегії.

Щоби зрозуміти сі події, треба знати цілу генезу сєго спору. Норвежский політик Оляф Мадден так єї розповів в німецких часописях:

Перед 14 роками комісія, установлена норвежским міністерством внутрішних справ, односторонно заявила, що з уваги на торговельні інтереси Норвегії доконче треба, щоби 1) Норвегія взяла в свої руки управу всіх своїх консулятів і 2) щоби лише Норвежців можна настановляти консулятами. З того часу переведенє тої реформи, полученної з р звязанєм дотеперішної консулярної спільности з Швецією не сходить з днєвного порядку. Додати треба, що ся спільність не опирає ся на договорах і для того кожда з обох держав має право виповісти її другій. А її конституція Норвегії дає їй безперечно право улаштувати репрезентацию ухвалила згаданий закон; та задля шведского опору спільний король відкинув єго.

Була й давнійше хвиля, що той спір дуже був заострів ся; але він притих в р. 1895, коли установлено спільну комісію, щоби роздивити унію Норвегії і Швеції та виготовити внесеня, котрі би могли усунути причини спорів між обома державами, походячих з недокладности і неясности дотеперішних постанов. Комісія працювала три роки і не могла дійти до путя, бо показало ся, що навіть найприхильнійші до Швеції норвежскі члени комісії не могли погодити ся з найприхильнійшими до Норвегії шведскими. Колиж таким чином про ревізію унії не можна було й думати, вернула справа консулятів назад на днєвний порядок.

За почином шведского міністра заграничних тправ установлено в р. 1901 комісію з норвежских і шведских членів, а вона односторонно орекла, що можна настановляти окремих консулів норвежских, котрі підлягали би лише норвежским властям, а окремих шведских властей; міністер заграничних справ не мав би жадного права до норвежских консулів — крім того одного, що видавав би би їм удовісторяючі грамоти. Комісія виготовила також правила для згаданого поведеня дипломатії і консулятів. Опісля почали ся переговори між міністерствами обох держав і довели д. 24. марца 1903 до таких постанов: 1) Для Швеції і Норвегії будуть отворені окремі консуляти, зависимі лише від властей свого власного краю; 2) відвостини консулів до міністра заграничних справ і до посольств будуть управильнені рівнозвучними в обох державах законами, котрі без згоди державних властей обох держав не можуть бути знесені ані змінені.

Сю спільну постанову, з підписом короля, міністерство заграничних справ передало з кінцем 1903 р. норвежскому і шведскому міністерству. Дня 28. мая 1904 норвежский президент міністрів переслав шведскому проєкт того рівнозвучного закону, о котрім згадує ся в 2 точці повисшої постанови з 24 марца 1903. В грудні

1904 р. прийшов від шведского міністерства у відповідь инший проєкт, в шістьох точках не згідний з домаганями норвежского. Коли обі стороны стояли при своїм, Норвегія д. лютого с. р. зірвала дальші переговори, а норвежске правительство внесло до стортінгу проєкт закону, котрим мають бути установлені власні консуляти. Закон ухвалено в обох палатах майже односторонно, та король Оскар відказав єму санкції.

Ще на день перед тою відмовою внесло ціле норвежске міністерство просьбу до короля, щоби в разі, коли би не мав дати санкції ухваленому закову, увільнив всіх з уряду, бо жаден з міністрів не міг би підписати королівского рішеня, котре всі уважають за шкідливе для держави.

Такої відмови не можна би умотивувати інтересами Норвегії, а противно була вона зароженєм суверенности держави і виразом королівского насилья, незгідного з основним законом і конституцією.

В річницю конституції д. 17. мая сказав Фрїтїоф Нансен: «Дорога до згнобленя Норвегії веде по наших трупах!» А инші телеграми доносять, що Норвегія гадає оголосити свою державу самостійною республікою.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИЦК.

— **Календар.** В неділю: руско-кат: Теодора; римо-кат: Зелєні Святя. — В понеділок: руско-кат: Ізакія; римо-кат: Пон. Зел. Свят. — В второк: руско-кат: Єрмія; римо-кат: Антонія з Падви.

— **Красєві соймаи** мають бути скликані з початком вересня с. р.

— **Фєстив в Львові.** Дня 10. с. м. в другий день Зелєних свят відбуде ся на Високім замку (коло гостиниці) великий фєстив на дохід «Рускої Захоронки». Устроєним фєстиву займає ся комітет, в якого склад входять також відпоручники «Кружка укр. дівчат», «Анад Громади» і «Основи». В програму входять товариські забави, танці при війсковій музиці, продукції хору, фантова лотерія, штучні огні, живі образи і т. д. Вступ для дорослих 50 с від особи, для дітей 20 с. Початок о 5. год. Низька ціна вступу і призначенє доходу на таку гуманну ціль, як удержанє «Рускої Захоронки» кажуть надїятися, що львівскі Русини возьмуть численну участь в фєстиві. Просить ся складати фанти на руки п-ні Лучаківської в «Рускій Бєсіді».

— **Учительський іспит** для середних шкіл зложили перед іспитовою комісією у Львові отсі Русини: Іван Гдуля (матем. і фіз.), Ів. Боднар (мат. і фіз.), Никифор Даниш (мат. і фіз.), Василь Хировский (руске), Іларій Брїкович (кляс. філь.), др. Іван Брїк (руске), Антін Крушельницький (історія) і Лев Гаваньский (природа).

— **20-літний зїзд** абітурієнтів з 1885 р. ц. к. академічної гімназії у Львові відбуде ся 4. в. ст. липня 1905. р. в будинку тоїж гімназії о 3. годині по полудни. — **Др. Д. Дорожинський, П. Гавяк.** Зголошеня належить надіслати найдальше до 25. в. ст. червня 1905. р. на руки послідного, Львів ул. Куркова ч. 2.

— **3 руских кольоній в Бразилії** пишуть нам тамошні виселенці Русини: «Потрібний нам є тут (в краю «Рагана») учитель, котрий би правдиво з посвяченєм для параньских Русинів, а особливо на нашій кольонії в Прудентополіс заняв ся веденєм школи. Дітвори мав би досить. Забезпечений мав би дохід місячний, котрий залежав би від числа дітей. За одну дитину платить ся місячно 2 мільрейс. Коли провадив школу Квасінський (є тепер урядником при ц. і к. консуляті австро-угорскім в Курітибі), мав щось 42 дітей. Коли би такий учитель умів провадити хоральний спів, то й тов принесло би якусь нагороду. В Парані могли би і инші люди, як добрий лікар та добрі промисловці заняти не согірше становиско. От минувшого року приїхав до Курітиби др. Ференч, по батькови Мадар, по матери Русин. Той чоловік виробив собі в короткїм часі велику славу. Тими часами їздив до Ріо де Жанейро, доповнив іспити і дістав потвердженє свого докторского диплому на цілу Бразилію. Тут лікарі шалено дорого беруть — особливо тоді, коли кличе ся їх до дому. Приміром, коли се пишу, завїзав бразиліянин лікаря Glaser-a, бразилійского Жїда з «Ponta

grossa» до «Quararua»-и» до слабого, і за 170 кілометрів дороги взяв лікар шість тисяч мільєн (мільєрей підлягає курсови, недавно стояв 1 К 10 с.; нині стоїть більше). Одним словом лікарі дуже добре стоять. Ремісники, як добрі кравці, сідлярі, шевці, гарбарники — коли пильнують варстати — добре стоять. Так само і фахові кунці можуть добре заробляти. От якби хто з Русинів знайшовся з капіталом і підняв ся на Прудентополіс заложити фабрику вироблювання спиритусу з кукурудзи, певно добре заробляв би на тім. Кукурудза тут дешева. Сего року платять за 90 кильо навіть не словна 4 корони. Жито також дешево. Але лиш мусів би вирабляти спиритус, який вислав би за границю — от н. пр. до Німеччини або деінде. Русини гадають до тепер лиш покладками; але то ризиковна річ; не оден втратить, так що відкоче ся ему тим товаром торгувати, бо тут скоро явця псується і треба їх викидати. Знаю, що досить є в Галичині Русинів і добрих ремісників і фаховців і учених, котрі в Галичині бриндзюють, а в Бразилії могли би при пильності чогось добробити ся. До Парани прибувають Німці і Італійці, та в короткім часі доробляють ся мастку. Не маю тут наміру, захочувати когось, бо Русинам отворились тепер знамениті зарібки деінде, без потреби покидання рідного краю, на довший час, але пишу, що виджу. Парана не є так дикий край, як собі то в Галичині уявляють. Тут можна по німцях всюди розмовити ся, бо Німці в тут так много, як Жидів в Галичині. Як они вигідно живуть, то чому не могли би Русини так жити? Так само і Поляки тут приїжджають і якось живуть. Недавно приїхало тут щось 7 таких, що в краю не мали що робити, як недокінчені медики, здає ся двох шляхтичків, що то проциндрили своє майно і т. д. — то розійшли ся по Парані і позаймали місця учителів, то при інших занятях. Один шляхтичак не мав до чою взяти ся, то щоби з голоду не згинуть, пішов в ліси гербу робити. Хто би з учителів хотів виїхати до Бразилії, мусів би се своїм коштом учинити. Інформації деякі може уділити п. радник Титко Ревакович у Львові, ул. Куркова 11, до котрого в тій самій справі пішемо, вижидаючи зарад.

— Пожарний «Сокол» в Козлові, камінецького повіта, засновано на статутах львівського «Сокола». Статут вже затвердило ц. к. намісництво.

— Драм. Товариство ім. Котляревського іменувано славного нашого письменника д. Івана Нечуя Левицького почетом членом і вислало ему дипльом, на яке одержало отсю відповідь: «Ви сжоважне Товариство! Щиро дякую Драма-тичному Товариству імени Івана Котляревського за недавно присланий адрес і дипльом на звання Пошанованого спільця Драма-тичного Товариства. Яка чудова, взорцева робота малюнків на тому листі! Як високо стоїть в Галичині ця штучність мальовництва! Які пишні взагалі і в подробицях ці малюнки! Я виізнаю ці взірці: Я бачив їх на деревляних гуцульських виробках, на деревляних вазах, поцалькованих оттакими взорцями, а кінчики ліній нагадують мені кінчики на перехрестях наших стародавніх хрестів та одної дрібної дарохранительниці в музею Василя В. Тарновського, котрої одначе десь не стало, ... як забирали і переносили ті речі до схованки в київський міський музей. Ще раз дякую за пошану, якої я, сказати по щирій правді мало заслужив. З щирим поважанем вістаюся Іван Нечуй-Левицький. Київ, 1905 року 14. мая.

— З Борщова. На дохід будови «Народного Дому» в Борщеві, відбуде ся в неділю дня 11. с. м. заходом Кружка аматорів в сали товариства «Читальні Просвіти» в Борщеві представлено штуки «Ворожити», комедії народної в трох діях Григорія Цегляньського. Початок о год. 8½, вечером.

— Протияльоголічний зїзд в Будапешті. З Коломиї одержуємо до поміщення отсю оповістку: Десятий міжнародний конгрес в справі поборювання алькоголізму відбуде ся в Будапешті в часі від 11. до 16. вересня 1905. р. Тимчасова програма конгресу є ось яка: I. Відчит на торжестві отвореня: Грубер (Мінхен); «Гігієна свого-я». II. Теми до дискусій. 1) «Вплив алькоголю на відпорність людського і звір'ячого організму із особливим узглядненем наслідства». Референт: Лайтінен (Гельсінгфорс). 2) «Чи алькоголь є поживою». Референт: Касовіч (Відень). — «Чи отруя може бути поживою». Референт ще не назначений. — 3) «Культурні стремління робітників і алькоголь». Референти: посол Вандерфельд (La Hulpe), Кіс (Будапешт). — 4) «Алькоголь і жите полове». Референт: Форель (Chigny près Morges). 5) «Алькоголь і кодексе карний». Референти: Ломброзо (Турин); «Суспільна профілякса алькоголізму». Бляйлер (Ціріх); «О проступках, що походять з алькоголізму»; Вамбері (Будапешт); «Алькоголь яко суспільний чинник криміналістики». — 6) «Згубний вплив торговлі алькоголічними напитками на тубольців Африки». Референт: Мілер (Гропендорф). — 7) Попирание борби з алькоголізмом через домашне і шкільне вихованє. Референт: The Honble Mos Eläot Yorke (Лондон), Häknel (Бремен), Eötvös (Сольнок), Фішер (Pozsony), Кірпанек (Ст. Устван). 8) «Аль-

коголь і зручність фізична». Референт ще неозначений. — 9) «Гігієнічне значіне штучних вип в противенстві до уживаня алькоголю». Референт: Ліберман (Будапешт). — 10) Промислове зужиткованє алькоголю, яко средство до поборювання алькоголізму». Референт: Др. Зофія Дашиньска-Голіньска (Краків); «Суспільно-економічне значіне промислового приміненя спиритусу». Клемп (Будапешт), Барон Малькомс (Будапешт). — 11) «Реформа шинків». Референти: Егґерс (Бремен); «Капітал алькоголевий і капітал ему противний», Геленіос (Гельсінгфорс); «Відносини законодавств алькоголевого до реформи шинків», Лєґрен «Париж»; Реформа гостинниць і обичаїв по гостинницях», Malims (Birmingham); «Напрям реформи гостинниць». — 12) «Організація антиалькоголічного руху». Референти: Др. Власак (Відень), Мадай (Будапешт), Штайн (Будапешт).

В часі конгресу будуть устроєні отсі збори вечірні: а) Жіночий вечір, устроєний угорским союзом жіночих товариств. Бесідники: Miss Gray (Лондон), Gonser (Берлін), Wakely (Лондон). б) Збори психіатрів. (В своїй програмі містять також справу ратованя пияків). Бесідники: Forel (Chigny), Fischer (Pozsony). — в) Вечірні збори студентів університету. Бесідники: Ederstedt (Штокгольм), Голічер (Піркенгаммер). — г) Збори робітників, уряджені робітничим комітетом конгресу. — д) Вечір добрих Темплярів. Бесідники: Юлій Бурґер (Берлін), Шварц (Будапешт). — Підписані у-к-пституували ся, яко тимчасовий комітет в цілі зорганізованя руско-української прогульки на сей конгрес і звертають ся отсим до р. укр. загалу з запрошенем до численної участі у нїм. є се справа пренелької ваги і Русини, що ведуть вже кількадесятилітню борбу з алькоголем, повинні безусловно взяти участь у сїм конгресі. — Надто повинні ми виступити на виставі устроєній підчас конгресу з докладною збіркою р.-укр. видань антиалькоголічних а також представити тамки ті славні алькоголічні продукти, котрими у нас затроує ся народ. Впрочм се буде перший всесвітний конгрес, на котрім Русини-Українці будуть могли виступити в більшім числі, а то так тому, що у нас є багато людей, що на тім полі зібрали не мало досвїду, як і тому, що місце конгресу є не так то віддалене від нашого краю. Надто комітет конгресовий постарав ся о половину знижки на залізницях угорських, так що дорога від границі Галичини поспішним поїздом (другою класою) не внесе більше як 10 корон в оден бік, а надто чинять ся стараня, щоби учасники конгресу мали в Будапешті безплатну квартиру. Просимо отже о численній зголошеня, котрі належить висилати на адресу повномочника будапештського конгресового комітету для руско-укр. земель д-ра Кирила Трильковського, адвоката в Коломиї, котрий уділяє також потрібних вясненєв (за надісланєм марки на відповідь). Рівночасно належить зголосити свою участь в конгресі у президента конгресового комітету д-ра Ф. Штайна (Dr. Ph. Stein, Budapest VI. Központi városbáza). Вкладка для учасників конгресу вносіть 6 К, котрі треба вислати на руки скарбника, антикаря К. Тауфера (Karl Taufer, Budapest VI., Teesé-körf 39). Участь в конгресі управлює також до одержаня справозданя з него. Маємо надїю, що наш поклик до р.-укр. суспільности не полишить ся безуспішним, і що бодай кількасот наших землячок і земляків возьме участь у тім конгресі, а сям не лиш задокументують працю Русинів-Українців у сїм многонадїїнім, культурнім руху, але і дадуть свідочтво життєности свого народа перед представителями других народів — а особливо перед нашими братами — угорскими Русинами. — У зїм ділі повинні взяти участь наші люди без згяду на партію, а недавний зїзд польських абстинентів у Кракові (3. і 4. червня) дав у тім напрямі найкрасший примір. У нїм взяли участь і социал-демократи, як посол Дашиньский і дарвініст проф. др. Дибовский, польські консерватисти, а провідником зїзду був сьвященник о. Несоловский. Особливо же просимо наших Ви. Патриотів і Хвальні Виділя наших просвітних товариств вишукувати старші протигорівчані видавництва, котрі можна би зужиткувати при устроєнню вистави, та доносити про се повновласникови комітету конгресового. Своєю дорогою — підписаний комітет буде старати ся скликати підчас ферій особню нараду (по можности до Львова), щоби справу участі в конгресі обширніше обговорити. За тимчасовий комітет організуючий участь Русинів-Українців в міжнароднім антиалькоголічнім конгресі в Будапешті: Іван Раковський, др. Гр. Гарматій, Василь Дяків, др. Алекс. Козакевич, др. Кирило Трильковский. — Просимо в сї рускі часописи оголошити сю відозву.

— Перський шах у Львові. Як ми вже вчера занотували, перський шах приїде до Львова віторок о 6. год. вечером, а в дальшу подорож до Відня віде в п'ятницю рано. З Відня заряджено все що до подорожи шаха і его побуту у Львові. Дирекція залізниць вишле до Підволочиска 19 двірських возів, аби перевезти шаха з его численною дружиною і службою, що все разом числить 92 осіб. В Підволочисках привитася

его перський амбасадор з Відня. Де буде мешкати шах у Львові, доси ще не знати. Може в намісниківській палаті з частію дружини, а проча частина дружини в готелі Жоржа. В хвили его приїзду до Львова дадуть з цитаделі 101 гарматних стрілів, а військо має робити шалір. Військова залага через два дни побуту шаха у Львові буде ходити в параді і при стрічі шаха буде ему віддавати почести як членови цїсарского дому.

— З залізниць. Після оповіщеня заміщеного в «Газеті Львівській» розписує ц. к. Дирекція залізниць держ. у Львові оферту на виставлене будинку для двох збірників на воду і студні в стаці Радимно Кошти дотичних робіт обчислено на квоту К 19.192. Оферти буде принимати ц. к. Дирекція залізниць державних найдальше до 12 годни в полудні дня 19. червня 1905. Плани і кошторис будови можна переглянути в ц. к. Дирекції, відділ для консервації і будови залізниць, III. поверх, двері ч. 308.

Всячина.

— Причини сьогорічного зимового помору пчіл. Рік 1304—1905 був для многих пасічників дуже злий. Є много случаїв, що більше 2/3 частий пчів вигинули, а причина сему слїдуюча: В минувшім році була велика посуха. Пожиток медний зразу на гречках показував ся красний. Многі, зачавши трінати першій і другій раз — майже всю витрїпали, маленько полишаючи меду. Нараз гречки спалило — але пчолі мимо то дуже багато меду наносили — однак зі «спаді», котра сильно особливо на дубині появила ся. Меду в уліях повно — пчолі посклепили цілі рами, і здавало ся, що всю в порядку. Конець сїчня, лютого — показав що иншого. Мід зі спаді до зимованя є дуже фатальний, скрупив ся, став камінем, пчола не могла его розробити зачала пухнути, гинуть і сьвіжий мід не помагав. При виставленю з стебників оказалось ся ціле зло. Хто полишив першій мід, виїшов дуже добре: на 300—400 пчів відіало 2—3 пчів — решта здорова. Де однак був мід зі спаді, вигинули пчї через половину або і в 1/3 частях. У многих з 100 пчів лишило ся 20—30, решта вигинули в стебнику, або були так слабї, що 4—5 пчів лучати мусїло ся на оден середний. Зимна весна не мало причинила ся до ослабленя, бо годі було слабизну годувати. Страти дуже великі і болючі, а наука: Від першого разу полишати 4—5 рам найпїшних ветиканими, їх на машину не брати аві раз! додати потім з одну, а решту трїпати сьміло хоч би до сь. Михайла. Страти не буде годі жадної, бо — як сего року — меду з спаді можна було натрїпати 2 рази тільки що першого, і продати, бо він до їдженя добрий. Так був би і зиск з меду, і пчола уратована. Рік сей дав наглядну науку; але за мною дорого заплатили. Тож осторожно при першій медобраню. — о. В. Голінатий з Шельпак (З «Господаря»).

МАЛИЙ ФЕЙЛСТОН.

Львівський «Вїстникъ Народного Дома» в 6. ч. з 1905. р. приносить дальний новий, доси непечатаний стихотвір Маркіяна Шашкевича, який звучить:

Туга.

Крутий берег, по березі трава зелененька,
Серед трави, край берега, калина червенька.
Своє гила буйненькоє сумна в воду клонити,
Своє листя дрібненькоє по водоньці ронити.
Скоро смеркнєсь, голуб сивий сюда прилїтає,
Нічку гуде, нарикає, ранком ізліняє,
Нічку плаче, жалкує ся, рясні слези ронити.
На розсвітї ізліняє, в темні ліси гонити.
На темні ліси гонить, тай зворами блудить,
Там горює, униває, тяжко серцем нудить.
Весна одна перецвила, минула і друга,
Вже і третя засїяла, не минає туга.
І все голуб прилїтає, на гиле сїдає,
І головку к листям тулить, плаче і ридає:
„Де злетїлась голубонько, сивенька, миленька?
Щезлає з ними, лишила ся година сумненька.“
„Нї тя мислями змислити, нї думков здумати,
Нї очами тя зглянути, лиш згадков згадати.
Сьвіт ми мерзкий, нічка мила, голублю ся з [тьмами],
Мари — дружба, ліси — хата, говю за зморамі.“
„А бодай ви лихі води, в лугах заблудили,
Що ви мою яснун збїру та під себе вбили.
Люта би вас буря в мряку та дрібно розбила,
Дрібно мряку тай розбила, слїду не лишила.“
„А бодай вас жарким літом дуга випивала,
А зимою студень люта на вік ледом стїла.
Ей ти водо, ти бистрая, лиха розлучнице,
Погань татар нехай гидке в тобі мие лице.
Щастє мое перебилось, доля вже минула,
Мов ластівка скорокрила в безвісти злинула.

Наука, штука, література.

— Господар, часопис для руских хліборобів в 5. ч. з 1905. р. містить отсі статі: Причини сегорічного зимового помору пчіл. — Хіліська салітра в рілництві. — Гіпсоване коничу. — Новий спосіб справи під садовину. — Куди стреміти при годівлі кур? — Скільки треба підпустки при робленю сира? — Вигублене шонаку, дресту і лободи? — Деревя сортови. — Дрібні статейки і відповіди на питаня.

Телеграми

з дня 10. червня.

Петербург. Ходить чутка, що земский собор збере ся найпізнійше до 28. с. м., аби заняти ся рішенем, чи належить вести війну чи заключити мир.

«Слово» пише, що міністер внутрішних справ Булігін одержить довготривалу відпустку.

Штокгольм. Шведска суспільність вправді рішучо заявляє ся за династисю Бернадотів, але зовсім не має охоти вести війну з Норвегією. Загально думають, що Швеція признасть самостійність Норвегії і в той спосіб зробить ся конець роздорони між обома державами.

Еривань. Дня 5. с. м. Турки застрілили 20 Вірмен на смерть, або тяжко ранили. Торговлі позамикано. Другого дня Вірмени напали на Турків. Одна бомба вибухла. Оголошено стан облоги.

Ярослав Лопатинський.

Русалка,

вальс на фортепьян.

— Ціна 2 К; голоси на оркестру 3 К. —

Моя думо...

Слова І. Гаврилюка.

Пісня про сопран або тенор. — Ціна 1 К.
Набути можт у всіх книгарнях; головний склад в Книгарни товариства ім. Шевченка у Львові ул. Театральна ч. 1.

Уже вийшли слідуєчі композиції на фортепьян:

* > Л Ю Б О Щ І < *

українські вальці ціна 1 К 50 с.

* * І-ший Народний Марш * *

ціна 1 К.

Написав Ярославенко.

Можна дістати по книгарнях. — Головний склад: Українська Накладня Львів, Вроновска 8. (2—16)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. червня до 16. 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне. В неділі і сьвята 2 представлєна о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білєтом на фотелі, льожі і рядні крісла можна їхати даром на представлєне омнібусами Кольосею, які ждуть коло Відєньської Каварні.

Важке для іхтересоваких.

По цінах найміреннійших і найліпшої якості продаємо і доставляємо всілякі матеріяли як також фабричні виробы потрібні до будови. В заступстві доставляємо до будови печий кафельних або каміничкових «побільшувач тепла».

Кредитова Спілка будівничих ул. Трєтого Мая ч. 7. у Львові.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи Товариства кредитового земского
- 4 % і 4 1/2 % листи Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал акц.

БАНКУ

Гіпотечного

Житки і паперці **СОКІЛ** можна набувати в «Сокільскім Базарі» у Львові і у всіх торговлях вкраю.

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає ви-пробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Camarellen

2740 нотар. потверджених сьвідочств стверджув певний усіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдіві лише з маркою охороною «Три сосни». Склади: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптека; Петро Міколай і Ска, дрогуєрия; Якоб Байзер, аптека; О. ф. Віклар і Спн; Кароль Палевский, аптека; Ів. Швелес; М. Лавовский аптека; Адольф Ашкеназ, аптека під зол слоном; І. Шлес-Норатинский, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курпер, дрогуєрия; -- Лев Калбер, аптека в Бродах; Иоаким Фридман, ант. в Миколаєві; Зигм. Ротенберг, аптека в Олесю; Герм. Енгелдер в Перемишлянах; Мартан Собель в Стрию, Д. Роінгер, ант. в Зборові; Моріц Бібрінг, ант. в Станиславові; Стан. Бурса, в Косові; Юліан Новицкий, ант. в Печеніжині; Е. Стенцель, ант. в Коломиї; Адольф Дуретер, ант. в Бережанах; Зигм. Ли дес, аптека в Вишнівчину; Володислав Нагайк окр. ант. в Бережанах; В. Фальк, дрогуєрия в Станиславові; І. Б. Ліні, дрог. в Ярославі; Е. Геллер в Надвірні; С. В. Лінгінгер в Самборі; Др. Юл. Франко, ант. в Тернополі; Вілг. Ландесберг, ант. в Бродах; Здислав Завалкевич в Камінці; Г. М. Фішер ант. в Станиславові; Аптека під Білим Орлом В. Філіпка в Н. Санчи; Лавр. Цімерман маг. фарм. в Підволочисках; Ігн. Гешельс, ант. в Городні; Ст. Фалішевский, ант. в Балагороді. (4—36)

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складі отсі новини: II том «Історії України Руси» Грушівського, II вид. брош. 750 К, опр. в полотво 890 К, опр. в півшкірок 10 К, Лепкого «В горах» гарно оправні по 2 К, «За красою», альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлєних книжок просимо подавати, якої краски має бути оправна.

Др. Величко Григорий.

ПЕРШЕ РУСКЕ ЗАВЕДЕНЄ НАСІННО-ОГОРОДНИЧЄ.

Насія ярин, цвітів, господарєкі і т. д. з перворядної фірми ерфуртської.

Росада ярин, цвітів, трускавок і т. д. Корчі. Деревя. Рожі. Цибульки цвітів.

ЛьВІВ, Личаківска 24.

Заведєне огородниче в Скинлові (під Львовом), п Кульпарків.

Все як найліпшої якості що до добору гатунків і сили кильчєня. Всякі замовлєня виконє ся як найточнійше і найшвидше.

Що року горять хлопські міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові (Р'внок 10) одинокє руске Товариство асекурацийне обезпечє будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; одінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 міліонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть в цївних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечєних більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члєни „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку краєвим, касах ошадности і касах сиротинських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся члєнам; в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ члєнам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находить ся у всіх містах і більших селах і треба подавати обезпечєне через агєнта; господарі письменні повинні старати ся о агєнції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агєнти „Дністра“ не роблять.

Агєнти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечайчє ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; свою провізїю від сих обезпечєнь дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосьв. Епископські Ординарїати.

Стережіть ся огня! Асекуруйте ся в „Дністрі“!

Покрийте свої хати черепом (дахівнями)!